

የኮሪያ ዘመቻ ማህደር

ተወልደው ያደጉት አዲስ አበባ ከተማ ነው። ዕድሜያቸው ለትምህርት ሲደርስ ግርማዊት እቴጌ መነን ትምህርት ቤት ገብተው ተምረዋል።

በኢትዮጵያ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ የቀይ መስቀል ነርስ ትምህርት ቤት ሲቋቋም ለመግባት ከተፈተኑት 11 ወጣቶች አንዷ ነበሩ። ከተፈተኑት መካከል እሳቸውን ጨምሮ ዘጠኙ አለፉና የመጀመሪያው የቀይ መስቀል ነርሲንግ ትምህርት ቤት ተማሪ ሆኑ። በዚህም ትምህርት ቤት ለሦስት ዓመት የነርሲንግ ትምህርት እንዲሁም ለስድስት ወራት የማሳጅ ኮርስ ከተከታተሉ በኋላ በኢትዮጵያ ከመጀመሪያዎቹ ቤት ነርሶች መካከል አንዷ በመሆን ለመመረቅ በቅተዋል።

ምክትል የመቶ አለቃ ሲስተር ብርቅነሽ ከበደ ከሦስተኛው ቃኘው ሻለቃ ጋር ኮሪያ ከዘመቱት ሁለት ቤት ነርሶች አንዷ ናቸው። እንደ ምክትል መቶ አለቃ አባባል፣ የመጀመሪያው ዙር የቃኘው ሻለቃ ጦር ከኮሪያ ዘመቻ በኋላ ወደ እናት አገሩ ሲመለስ በዘመቻው ወቅት ኢትዮጵያውያን ሐኪሞችና አስተርጓሚዎች ባለመኖራቸው የተነሳ ችግር ተፈጥሮ እንደነበር ለበላይ አካል ያሳውቃሉ። ይህም ጉዳይ የግርማዊት እቴጌ መነን ትምህርት ቤት ርዕሰ መምህርና የኢትዮጵያ ቀይ መስቀል ማኅበር የቦርድ አባል ለነበሩት ወ/ሮ ስንዱ ገብሩ ዘንድ ደርሰ። ወ/ሮ ስንዱም ጉዳዩን ለግርማዊ ቀዳማዊ አፄ ኃይለ ሥላሴ አቀረቡ። ንጉሠ ነገሥቱም ከቀይ መስቀል ማኅበር ነርስ ትምህርት ቤት የመጀመሪያ ተመራቂዎች መካከል ፈቃደኛ የሆኑ እንዲዘምቱ ንጉሣዊ ትዕዛዝ ሰጡ። በዚህም መሠረት እሳቸውና ሲስተር አስቴር አያና ፈቃደኞች ሆነው ተገኙ።

ከተመረቁም ከሁለት ወራት በኋላ መሠረታዊ የሆኑ ወታደራዊ ሥልጠና (ሰላምታ አሰጣጥ፣ ተኩስ ወዘተ) ሠልጥነው እንዳበቁ ለእያንዳንዳቸው የምክትል መቶ አለቅነት ማዕረግ ተሰጥቷቸው ከሦስተኛው ቃኘው ሻለቃ ጦር ጋር ተሰልፈው ዓለም አቀፍ ግዳጃቸውን ለመወጣት በ1945 ዓ.ም. ወደ ኮርያ አቀኑ። ከአዲስ አበባ እስከ ጂቡቲ በባቡር ከዛም በመርከብ ተጓዙ። ኮሪያ ለመድረስ 21 ቀንና ሌሊት እንደፈጀባቸው ነው ምክትል የመቶ አለቃ ሲስተር ብርቅነሽ የተናገሩት።

ይህም ሆኖ ግን በጉዞአቸው ላይ የመሰላቸት ነገር አላጋጠማቸውም። ምክንያቱም መርከቡ ላይ ሁልጊዜ ማታ ማታ ልዩ ልዩ ዓይነት የመደሰቻ፣ የመዝናኛና የሙዚቃ ፕሮግራሞች ነበሩ። ደረጃቸውን በሚገባ የጠበቁ ሰቆችም ስለነበሩ የፈለጉትን የመሸመት ዕድል እንደነበራቸው ይናገራሉ። ወጣትነታቸው ደግሞ ነገሮችን እንደአመጣጣቸው እንዲቀበሉ ረድቷቸዋል።

ምክትል መቶ አለቃ ሲስተር ብርቅነሽ ወደ ኮሪያ የዘመቱት የ21 ዓመት ወጣት ሳሉ ነው። የሕክምና አገልግሎት መስጠት የጀመሩትም ገና በመርከብ ጉዞ ላይ እንዳሉ ነበር። ብዙዎቹ ወታደሮች ሲ-ሲክነስ (የባህር ጉዞ ላይ በሽታ) ታመው ያቅለሸልሻቸውና ያስመልሳቸው ነበር። የመርከቡ ሐኪም፣ ነርሶች መሆናቸውን ሲያውቁ በመርከቡ ምድር ቤት ውስጥ በተቋቋመው ክሊኒክ ውስጥ ሆነው አገልግሎት እንዲሰጡ አደረገ። በዚህ መልክ ተገቢውን ዕርዳታ እየሰጡ በመጓዝ በመጨረሻ ኮሪያ ሉሳን ከተማ ገቡ። በዚህም ለ25 ቀን ያህል ቁስለኞችን ሲያከሙ ከቆዩ በኋላ መደበኛ ሥራቸውን ለመጀመር ወደ ጃፓን ቶኪዮ እንዳቀኑ አጫውተውናል።

ኮሪያ ላይ ለቁስለኞቹ የሚደረግላቸው የመጀመርያ ሕክምና ዕርዳታ ነው። ከአቅም በላይ የሆነውን ሕክምናቸውን የሚከታተሉት ግን ቶኪዮ ጃፓን ውስጥ በሚገኙትና የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ባቋቋማቸው ሦስት ሆስፒታሎች ውስጥ ነው። ከእነዚህም ሆስፒታሎች ውስጥ ሁለቱ «አኔክስና ሜን» ሆስፒታሎች ሲባሉ አንደኛው ደግሞ «ኤይት ዋን» የሚባል የአዕምሮ ሕመማን ሆስፒታል ነው። ምክትል መቶ አለቃ ሲስተር አስቴር፣ ሜን ሆስፒታል፣ ምክትል መቶ አለቃ ሲስተር ብርቅነሽ ደግሞ አኔክስ ሆስፒታል ተመድበው ግዳጃቸውን መወጣት ተያያዙት።

በእነዚህ ሆስፒታሎች የሕክምና አገልግሎት የሰጡት በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ስር ዘምተው ለቆሰሉ ኢትዮጵያን ጨምሮ ለሁሉም አገሮች ወታደሮች ነው። ከሕክምና ሥራቸው ባሻገር ሌላ በተጨማሪ ለኢትዮጵያ ወታደሮች የማስተርጓሚ ሥራ ያከናውኑ እንደነበር ነው ምክትል መቶ አለቃ ሲስተር ብርቅነሽ የሚናገሩት።

በተመደቡበት አኔክስ ሆስፒታል እየቆሰሉ ከሚመጡት መካከል፣ በተለይ የኢትዮጵያ ቁስለኛ ወታደሮች በሕክምና እያሉና ገና ሳያገግሙ «የጠቅል አሽከር!» እያሉ በመጨረሻ እንደገና ወደ ጦር ግንባር መልሱን እያሉ ያስጨንቁና ይጠይቁ ነበር። የሌሎች አገሮች ቁስለኛ ወታደሮችም የኢትዮጵያን ቁስለኛ ወታደሮች ወኔ ጀግንነት በማየት በጣም ይደነቁ ነበር። የሌሎቹ አገር ቁስለኞች በሽታቸውን ማስታመም እንጂ፣ መልሱን የሚል ጥያቄ እንደማያቀርቡ፣ ጭራሹንም እንደማያስቡት ገልጸዋል።

በዘመቻው ላይ ምግባቸው ከአሜሪካ በጣሳ ታሽጎ ይመጣላቸው እንደነበርና በዚህ በኩል የገጠመ ችግር እንደሌለ ገልጸዋል። ነገር ግን ወደ ኮሪያ በመርከብ በመጓዝ ላይ እንዳሉ፣ የፋሲካ በዓል እንደደረሰ፣ በዚህም የተነሳ የባህር ምግብ ሽሪም እንደቀረበላቸው እሳቸውና ሌሎቹ መኩንኖች የቀረበላቸውን ሲመገቡ ወታደሮቹ ግን «ይኼን ምግብ አንበላም» በማለት እንደተጠየፉትና በምትኩ ዳቦ በልተው እንደዋሉ በዚህም አስተናግጆች በጣም እንደተደናገጡ ነግረውናል።

ምርከኞችን በተለከተም «የተማረከ ወታደር ሁሉ ሲመጣ ወይም የምርከኞች ልውውጥ በሚደረግበት ጊዜ እኔና ምክትል መቶ አለቃ ሲስተር አስቴር ተኝተን እንውል ነበር። ምክንያቱም አንድም የተማረከ የኢትዮጵያ ወታደር ስለሌለ ነው» ይላሉ።

ያገለግሉበት በነበረው ሆስፒታል ውስጥ ልብሰቻቸውን የሚያጥቡላቸው ጃፓኖች ነበሩ። በተለይ ትከሻቸው ላይ የሚያገጠላቸው የኮከብ ማዕረግ ክብር ያሰጣቸው ነበር። በአንድ ወቅት የታጠባቸውን ልብስ ለማምጣት ሲሄዱ አንድ የኮሪያ ወታደር በተጠንቀቅ ቀጥ ብሎ ቆመና ሰላምታ ሰጣቸው። እሳቸውም ዝም ብለው ሰላምታ ሰጥተውት አለፉ። ወታደሩ ይህንን ያደረገው የምክትል መቶ አለቅነት ማዕረግ የሆነውን ኮከብ አይቶ «ዋን ስታር ጄኔራል» ወይም ባለ አንድ ኮከብ ጄኔራል መስለውት እንደነበር ያስታውሳሉ። በእነሱ አገር አንድ ኮከብ የጫነ መኩንኖ ዋን ስታር ጄኔራል ሲሆን፣ በእኛ አገር ደግሞ የምክትል መቶ አለቃ ማዕረግ ነው።

በዘመቻ ቆይታቸውም የአሜሪካ ሙዚቀኞች በየተራ እየመጡ ያዝናኗቸው እንደነበር፣ በተለይም በቅርቡ ከዚህ ዓለም በሞት የተለዩት ማርሊን ሞንጎ «ከነጭፍሮቹ» እየመጣች በይበልጥ ታዝናናቸው እንደነበር ከምክትል መቶ አለቃ ሲስተር ብርቅነሽ ይገልጻሉ።

የኮሪያ መንግሥት ላበረከቱት አስተዋጽኦ ለምክትል መቶ አለቃ ሲስተር ብርቅነሽ ከፍተኛ ድጋፎችን አድርጎላቸዋል። ከተደረገላቸውም ድጋፎች መካከል ኮሪያን እንዲጎበኙ መጋዘቸውንና በራሳቸው ምክንያት ግን ለመሄድ እንዳልቻሉ፣ አዲስ አበባ በሚገኘው ኮሪያ ሆስፒታል ነፃ የሕክምና አገልግሎት እንዲያገኙ መደረጉንና በየወሩም 700 ብር በጡረታ አበል መልክ እየከፈላቸው መሆኑን ነው።

ከዚህም ሌላ በድምሩ አምስት ደረት ላይ የሚለጠፍ ኒሻኖች ተሸላሚ ሆነዋል። ከእነዚህም መካከል ከኢትዮጵያ መንግሥት የንግሥት ሳባ የክብር ኮከብን ጨምሮ ሦስት ልዩ ልዩ ኒሻኖች፣ ከተባበሩት መንግሥታት ድርጅት አንድ ኒሻና ጄኔቭ ከሚገኘው የዓለም ቀይ መስቀል ማኅበር የፍሎሬንስ ናይትንጌል ኒሻን ይገኙባቸዋል። «ከተበረከቱልኝ ኒሻኖች ሁሉ በይበልጥ ደስ የሚለኝ የፍሎሬንስ ናይትንጌል የኒሻን ሽልማት ብቻ ነው። ምክንያቱም ይህን ኒሻን ያገኘሁት ዘምቼ የጦር ቁስለኞችን በማከም ዓለም አቀፍ ግዴታዬን በመወጣቴ ብቻ ሳይሆን ከጄኔቭ የተላከልንን ሰብዓዊ አገልግሎቶች የተመለከተ ፈተና በጥሩ ሁኔታ በማለፊያም ጭምር ነው። ፈተናውም የታረመው ወደ ጄኔቭ ተወስዶ ነው።» ይላሉ።

ግዳጃቸውን ፈጽመው ወደ አገራቸው እንደተመለሱ የመጀመሪያው የኮሪያ ዘማች ከነበሩትና አሁንም በሕይወት ካሉት ብርጋዴር ጄኔራል ደስታ ገመዳ ጋር በሕግ ተጋብተው ትዳር መሠረቱ። ትዳር ከመመሥረታቸው በፊት ፍቅረኛዎች እንደነበሩ፣ የውትድርና ሙያና አንድ መኰንን በግዳጅ አፈጻጸም ወቅት ማከናወን በሚገባው ተግባር ላይ ትኩረት ያደረገውን ሥልጠና እንዲሰጧቸው የተመደቡት፣ በጊዜው የክብር ዘበኛ ሆስፒታል አስተዳዳሪ ሆነው የሠሩትና ፍቅረኛቸው የነበሩ የአሁኑ ባለቤታቸው ናቸው። ባልና ሚስቱ በአሁኑ ወቅት ከአብራካቸውም የተገኙ ሦስት ወንዶችና አንድ ሴት ልጆች አሏቸው። የልጅ ልጅ ለማየትም በቅተዋል። ከባለቤታቸው ጋር በጋብቻ ከተሳሰሩ የፊታችን ሚያዝያ 60 ዓመት ይሆናቸዋል።

በክብር ዘበኛ ሆስፒታል ውስጥ ለአራት ዓመታት ያህል እንዳገለገሉ፣ ከዛም የካቲት 12 ሆስፒታል በምክትል ሜትረንነት፣ በቅዱስ ጳውሎስ ሆስፒታል በሙሉ ሜትረንነት፣ ካዛንቼስ በሚገኘው በቀድሞው አባላዘር መከላከያ (ቦርቸሌ) የጤና ተቋም፣ እንዲሁም ቂርቆስ የእናቶችና ሕፃናት ክሊኒክ በአጠቃላይ ለ47 ዓመታት ያህል ካገለገሉ በኋላ በ1984 ዓ.ም. በክብር በጡረታ ወጥተዋል።

የኢትዮጵያ ነርሶች ማኅበር አባል ነዎትን? ተብሎ ለቀረበላቸው ጥያቄ ምክትል የመቶ አለቃ ሲስተር ብርቅነሽ «አይደለሁም፣ አልተጋበዝኩም፣ እንደ እውነቱ ከሆነ ግን እኔ በማኅበሩ አልፈርድም። ምክንያቱም አንደኛ እኛ የመጀመሪያዎቹ ነርሶች ራሳችንን አላስተዋወቅንም። ማኅበሩንም አልተጠጋነውም። ከመጀመሪያዎቹ የቀይ መስቀል ነርሶች መካከል በሕይወት ያለው እኔና አንዲት ሌላ ነች። በተረፈ የቀሩት ሁሉ አልቀዋል (ሞተዋል)» ሲሉ መልሰዋል።

ምሕረት ሞገስ ለዚህ ጽሑፍ አስተዋጽኦ አድርጋለች